

N:o 281.

Af herr **F. Berglund m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för personalen vid statens järnvägar m. m.

I proposition n:o 164 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t framställt förslag till nytt aflöningsreglemente för personalen vid statens järnvägar, hufvudsakligen i öfverensstämmelse med det betänkande, som den för ändamålet tillsatta kungl. kommittén afgifvit.

Att kostnaden måste blifva betydlig, då det gäller lönereglering för en så stor personal som den vid statens järnvägar anställda, är helt naturligt, i synnerhet då, som departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet framhåller, någon förbättring i personalens aflöningsförhållanden icke åstadkoms genom den år 1897 genomförda löneregleringen, hvilken, grundande sig på 1893 års järnvägskommittés betänkande, tillkommit under förhållanden, som ansågos nödvändiggöras besparingar i stället för ökade utgifter. Någon reglering i afsikt att förbättra flertalet af personalens löner har således icke företagits, sedan 1874 års aflöningsbestämmelser utfärdades.

Under sådana förhållanden har det gifvetvis medfört oöfvervinneliga svårigheter att tillmötesgå alla de eljest i de flesta fall väl befogade önskemål, som från olika grupper af personalen framställts.

Emellertid synes det oss, som om de lägst aflönade personalgruppernas förmåner borde i någon mån förbättras, utöfver hvad Kungl. Maj:t, med stöd af löneregleringskommitténs betänkande, funnit sig böra föreslå.

Oafsedt nödvändigheten af att aflönning och lefnadskostnader stå i rimligt förhållande till hvarandra, bör det ihågkommas, att det här är fråga om funktionärer, på hvilkas vaksamhet och plikttröhet järnvägstrafikens säkra gång i hög grad är beroende liksom ock ansvaret för människolif och materiella värden i stor utsträckning.

Jämför man de löneförbättringar, som föreslagits för vissa af de bättre aflönade grupperna, med dem, som föreslagits för de lägre, förefaller det oss, som om de senare blifvit mindre väl tillgodosedda. Ty det måste stå klart för enhver, att de stegrade lefnadskostnaderna icke drabba i förhållande till inkomster, utan ojämförligt mera då det gäller de mindre inkomsttagarne, för hvilka ökning i fråga om livsmedelspriser m. m. rent af kan innebära saknaden af tillräckliga existensmedel, äfven med de blygsammaste anspråk.

Löneregleringskommittén och Kungl. Maj:t ha icke ansett sig kunna bryta mot den gängse uppfattningen, att examensbetyg och pappersmeriter under alla förhållanden måste tillförsäkra högre löneförhöjningar. Detta äfven om det än gäller mångårig erfarenhet med därpå grundade praktiska insikter i förening med stor duglighet.

Det är helt säkert samma föråldrade uppfattning, som gjort, att man icke vågat taga steget fullt ut beträffande den i det föreliggande förslaget till nytt aflöningsreglemente vidtagna reformen att afskaffa beteckningarne »tjänstemän» och »betjänte», utan nöjt sig med en formell förändring: befattningshafvare af »högre» och »lägre» grad.

Häri genom kommer att kvarstå den omotiverade rangskillnaden mellan olika befattningshafvare, hvilkas göromål äro likvärdiga, där ej rent af olikvärdigheten måste anses vara till förmån för den »lägre» befattningshafvaren.

De högre s. k. mästarebefattningarne vid statsbanorna, med hvilka oftast äro förenade själfständigt befäl öfver ett stort antal underordnade samt ett betydande tjänsteansvar, och till hvilka endast personer med framstående egenskaper och mångårig erfarenhet kunna befordras, skola således anses tillhöra den lägre graden, medan en ung skrivare omedelbart vid anställningen tillhör den högre. Det fordras i regel icke ens att ha »passerat graderna», ehuru detta helt säkert skulle vara gagneligt för järnvägstjänsten.

Befordringsmöjligheterna för de s. k. lägre befattningshafvarne lämna dessutom mycket öfrigt att önska.

Gällande bestämmelser medgifva visserligen befordran till högre grad, då befattningshafvare af lägre grad förvärfvat sig erforderlig

kompetens genom företeende af examensbetyg i vissa läroämnen, eller hädanefter godkänd realskoleexamen, men erfarenheten har visat, att så kvalificerade sökande ofta blifva tillbakasatta vid utnämningar.

Det gäller här närmast kontorsbiträde, som söker skrifvarebefattning, men helt naturligt måste hvilken lägre befattningshafvare som helst, hvilken, utom praktiska insikter i järnväggöromål, visar sig besitta den högre befattningen motsvarande allmänbildningen, kunna erhålla dylik befordran. Och rättvisan kräfver ett visst företräde framför andra sökande för dem, som en längre tid varit anställda vid järnvägen.

Framförallt är dock nödvändigt, att aflöningsförmånerna dels icke äro för knappt tilltagna vid anställningens början och dels att lönerna utan allt för lång tidsutdräkt höjas så, att de verkligen motsvara de ökade lefnadsbehofven. De befattningshafvare, hvilka ej ha utsikter att genom befordran erhålla bättre ställning, böra dessutom, under vissa villkor, kunna tilldelas lönetillägg.

Kungl. Maj:t synes oss ha förbisett den alltför stora skillnad, som i löneregleringskommitténs betänkande förefinnes i aflöningen för de olika stationsföreståndarne. En stationsmästare kan sålunda aldrig uppnå högre lön än 1,800 kronor, äfven på station, som i fråga om trafik och ansvar är fullt jämförlig med den, som innehafves af stationsinspektör, hvilken erhåller 2,700 kronor.

En utförligare motivering för våra framställningar här nedan i fråga om de lägre gruppernas löneförmåner torde icke vara erforderlig. Vi hänvisa i fråga om dessa gruppers ställning till hvad i lönekommitterades betänkande finnes angifvet, till andra jämförliga statstjänares förmåner och till i öfrigt kända förhållanden.

Med stöd af hvad ofvan anförts föreslås sålunda:

att Riksdagen, med ändring af hvad Kungl. Maj:t i proposition n:o 164 hemställt, ville besluta, att stationskarlar, förrådsvakter, vagn- och stallkarlar, banvakter, vaktmästare och kvinnliga kontorsbiträden vid statens järnvägar tilldelas en begynnelselön af 840 kronor i stället för af Kungl. Maj:t föreslagna 780.

att samtliga de nu nämnda befattningshafvarne, hvilka icke efter 15 års tjänst erhållit befordran, må kunna tilldelas ett lönetillägg af 120 kronor årligen utöfver den af Kungl. Maj:t föreslagna högsta lönen

1,080 kronor, under förutsättning af oförvitlig och väl vitsordad tjänstgöring.

att tiden mellan erhållandet af lägsta lön och erhållandet af den högsta bestämmes till 12 år för samtliga dessa befattningshafvare,

att begynnelselönen för stationsmästare å 7:de kl. station, maskin- och pannskötare, förrådsförmän, vagnskötare och lokomotiveldare bestämmes till 1,020 kronor och slutlönen till 1,500 kronor att erhållas efter 12 års tjänst.

att portvakter vid 1:a kl. station eller vid verkstad, stationsförmän, manliga kontorsbiträden och konduktörer erhålla en begynnelselön af 1,020 kronor,

att nyssnämnda befattningshafvare efter 12 års tjänst erhålla den af Kungl. Maj:t föreslagna högsta lönen 1,500 kronor,

att kontorsbiträde, som icke erhållit befordran efter 15 års ordinarie tjänstgöring, må kunna tilldelas ett lönetillägg af 120 kronor årligen under de förutsättningar, som i fråga om stationskarlar m. fl. angifvits,

att stationsmästare å 6:te och 5:te klassens stationer, efter 15 års stationsmästaretjänst, må kunna tilldelas ett lönetillägg af 300 kronor årligen under samma förutsättningar som ofvan nämnts, beträffande dylikt tillägg,

att i fråga om befattningshafvarne å ångfärja, förhandseldare, rorgångare och timmermän lönen höjes från lägst 840 och högst 1,200 kronor till resp. 900 och 1,380 kronor samt för eldare från 780 och 1,020 kronor till 840 och 1,200 kronor, äfvensom för matrosor från 720 och 960 kronor till 840 och 1,080 kronor samt

att beträffande matros å ångfärja ett lönetillägg
å 120 kronor årligen kan tilldelas efter 15 års oför-
vitlig, väl vitsordad tjänstgöring.

Stockholm den 1 maj 1907.

<i>Fr. Berglund.</i>	<i>A. Thylander.</i>	<i>L. Gust. Broomé.</i>
<i>Per N:son Bosson.</i>	<i>E. A. Nilson.</i>	<i>Jakob Pettersson.</i>
<i>Oskar Berg.</i>	<i>C. J. F. Ljunggren.</i>	<i>A. A. Eriksson.</i>
<i>Oscar Forssling.</i>	<i>Alfr. Lundgren.</i>	<i>G. M. Sandin.</i>
<i>V. Hugo Wickström.</i>	<i>J. Andersson</i> <i>i Baggböle.</i>	<i>Edvard Wavrinsky.</i>
<i>Ol. Olsson</i> <i>i See.</i>	<i>M. Matsson.</i>	<i>C. J. Hammarström.</i>
<i>K. Joh. Larsson.</i>	<i>Jacob T. Larsson.</i>	<i>Erik Röing.</i>
<i>P. Hörnstén.</i>	<i>Ernst Beckman.</i>	<i>B. P. Ersson.</i>
<i>Karl M. Lindh.</i>	<i>A. J. Hagström.</i>	<i>M. Sundström.</i>
<i>Linus Lundström.</i>	<i>Rob. Karlsson.</i>	<i>Eric Jonsson.</i>
	<i>Sven Palme.</i>	

I motionens syfte instämma

<i>Julius Centerwall.</i>	<i>E. L. Camitz.</i>	<i>Axel Rune.</i>
---------------------------	----------------------	-------------------